ŠAMPIONÁT PRÍBEHOV

Majstrovstvá sveta 2026
vo futbale

Daniel Kollár
Mojmír Staško

DAJAMA

ŠAMPIONÁT PRÍBEHOV

Majstrovstvá sveta 2026 vo futbale

Daniel Kollár a Mojmír Staško

Šampionát príbehov
Majstrovstvá sveta 2026 vo futbale

1. vydanie, 2026

© Autori textu: Daniel Kollár a Mojmír Staško
Fotografie: Getty Images (s. 5, 8, 9, 13-16, 18-21, 23, 24, 27, 28, 31-33, 35-38, 40-42, 45, 46, 48-50, 52-54, 57-63, 65, 66, 69, 71, 73- 78, 81-86, 88, 89, 91-93, 95, 96, 98-100, 102, 103, 105, 106, 109-111, 113-115, 117, 119-122, 124, 125), Wikimedia Commons, CC BY-SA 4.0
UKinUSA from Washington, D.C., USA, upravené (s. 11)
Editor a zodpovedný redaktor: Daniel Kollár
Grafická úprava: Marianna Lázničková
Jazyková korektúra: Miriam Stašková
Tlač: NIKARA, Krupina

Vydalo vydavateľstvo DAJAMA ako svoju 432. publikáciu.

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy nesmie byť reprodukovaná v akejkoľvek forme bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

ISBN 978-80-8136-206-4

RNDr. Daniel Kollár – DAJAMA, Karloveské rameno 4B, 841 04 Bratislava,
tel.: +421 (2) 446 317 02, info@dajama.sk, www.dajama.sk

Obsah

PRED PRVÝM HVIZDOM 5
Najväčší šampionát histórie 6
Futbal vo svete napätia 8
Nový formát majstrovstiev sveta 10
Konfederácia 11
Rozhodcovské novinky 12
Cena najväčšieho turnaja 16
Kvalifikácia 18
AKO SA ZAČALO HRAŤ 23
Domáci bez zaváhania 24
Nevyspytateľná Kanada 28
Kanárici a Ancelotti 30
Domáci pod tlakom 34
Obor a trpaslík 42
Pokropené tulipány 46
Najvyrovnanejšie boje o postup 50
Prekvapenie na druhú 54
Najväčší favorit 56
Majster sveta v akcii 62
Ronaldo a ostatní 66
Európski favoriti 68
UŽ NIET CESTY SPÄŤ 71
Nemecké a holandské lúčenie 72
Zápasy bez prekvapení 78
Súboj legiend 80
Dve veľké drámy 86
BOJ O NAJLEPŠIU OSMIČKU 91
Postupy favoritov 92
Nórske veslovanie 94
Ronaldove slzy 96
Argentínske zmŕtvychvstanie 100
ČAS VEĽKÝCH ZÁPASOV 105
Očakávané postupy 106
Koniec veslovania a švajčiarsky skrat 108
SÚBOJE O MEDAILY 113
Španielska dominancia 114
Nepochopiteľné kroky Tuchela 116
KROK OD VEČNOSTI 119
Americké vyvrcholenie 120
Šampionát šampionátov a čo ďalej? 124

Alžírsko

Anglicko

Argentína

Austrália

Belgicko

Bosna a Hercegovina

Brazília

Curaçao

Česko

Dem. republ. Kongo

Egypt

Ekvádor

Francúzsko

Ghana

Haiti

Holandsko

Chorvátsko

Irán

Irak

Japonsko

Jordánsko

Južná Afrika

Južná Kórea

Kanada

Kapverdy

Katar

Kolumbia

Maroko

Mexiko

Nemecko

Nórsko

Nový Zéland

Panama

Paraguaj

Pobrežie Slonoviny

Portugalsko

Rakúsko

Saudská Arábia

Senegal

Škótsko

Španielsko

Švajčiarsko

Švédsko

Tunisko

Turecko

USA

Uruguaj

Uzbekistan

PRED PRVÝM HVIZDOM

Najväčší šampionát histórie

Niektoré majstrovstvá sveta predstavovali vo svojej dobe významný medzník. Tak tomu bolo v Španielsku v roku 1982, keď sa počet účastníkov zvýšil zo šestnástich na dvadsaťštyri, aj vo Francúzsku v roku 1998, kde prvýkrát štartovalo 32 reprezentácií. Dlhé roky sa zdalo, že tento formát zostane nemenný. Predchádzajúci šampionát v Katare sa napokon stal symbolickou bodkou za érou 32 účastníkov. V roku 2026 sa na americkom kontinente predstavilo už 48 reprezentácií.

Rozšírenie turnaja vyvolalo medzi futbalovými odborníkmi aj fanúšikmi množstvo diskusií. Kritici upozorňovali na možné zníženie kvality, väčší počet jednostranných stretnutí či prehustený program. Zástancovia naopak argumentovali širším zastúpením futbalového sveta a novými príležitosťami pre krajiny, ktoré sa na svetový šampionát dovtedy dostávali len výnimočne. Turnaj v USA, Kanade a Mexiku bol však bezprecedentný nielen počtom účastníkov, ale aj svojím rozsahom. Celkovo sa odohralo 104 zápasov a šampionát sa rozprestieral naprieč celým severoamerickým kontinentom. Z hľadiska marketingu, televíznych práv, návštevnosti aj globálneho publika išlo o najväčšie športové podujatie svojej doby.

Turnaj po prvý raz v histórii spoločne organizovali tri krajiny – USA, Kanada a Mexiko. Aj táto spolupráca vyvolávala otázky, keďže medzi hostiteľmi pretrvávali napäté vzťahy v oblasti obchodu, migrácie či ochrany hraníc. Skúsenosť z roku 2002, keď šampionát spoločne hostili Japonsko a Južná Kórea, ukázala, že spoločná organizácia nemusí automaticky znamenať úplne jednotný turnaj. Zvlášť preto, že tentoraz zohrávali dominantnú úlohu Spojené štáty, na ktorých území sa odohrala väčšina stretnutí vrátane finále.

Tri krajiny, jeden šampionát

Tri obrovské krajiny sveta vstupovali do šampionátu ako hostitelia s odlišným futbalovým príbehom. Mexiko sa stalo prvou krajinou, ktorá privítala majstrovstvá sveta už tretíkrát. Po turnajoch v rokoch 1970 a 1986 sa futbal opäť vrátil aj na legendárny Aztécky štadión, miesto spojené s Pelém, Maradonom a dvoma pamätnými finále. USA nadviazali na šampionát z roku 1994, ktorý dodnes drží rekord v priemernej návštevnosti. Pre Kanadu išlo o premiéru v úlohe hostiteľa mužských majstrovstiev sveta, hoci skúsenosti s veľkým futbalovým turnajom už mala zo ženských majstrovstiev sveta v roku 2015. Tri rozdielne futbalové kultúry tak spojil jeden turnaj rozprestierajúci sa naprieč severoamerickým kontinentom.

3	16	39	48	104
hostiteľské krajiny	miest hostilo šampionát	dní trval záverečný turnaj	tímov bojovalo o titul	zápasov sa odohralo na turnaji

V geopoliticky nepokojnom svete však takýto turnaj prinášal aj množstvo bezpečnostných a politických otázok. Prezident FIFA Gianni Infantino pri príležitosti odpočítavania posledných sto dní pred začiatkom šampionátu vyhlásil: *„O sto dní FIFA privíta celý svet v Severnej Amerike, aby sa stal svedkom najväčšej šou na planéte. Miliardy fanúšikov zažijú momenty, ktoré presahujú rámec futbalu, budú spájať kultúry a oslavovať jednotu na skutočne globálnej scéne.“*

Jeho optimistické slová zazneli v čase, keď svet čelil rastúcemu geopolitickému napätiu. Konflikt na Blízkom východe, zhoršené vzťahy USA s viacerými krajinami či bezpečnostná situácia v Mexiku vyvolávali otázky, do akej miery sa tieto okolnosti môžu premietnuť do priebehu turnaja.

Podobné obavy však sprevádzali aj šampionáty v minulosti. Turnaj v Argentíne v roku 1978 sa odohrával v tieni vojenskej diktatúry, Juhoafrická republika v roku 2010 čelila obavám z kriminality a organizáciu šampionátov v Rusku v roku 2018 či Katare v roku 2022 sprevádzala výrazná politická kritika. Majstrovstvá sveta totiž nikdy neexistovali vo vzduchoprázdne. Futbal a politika sa počas celej ich histórie opakovane prelínali a turnaj v roku 2026 nebol výnimkou.

Futbal vo svete napätia

Severoamerický šampionát priniesol aj viacero konkrétnych diplomatických výziev, ktoré súviseli najmä s geopolitickým postavením USA, jeho susedov a spormi USA naprieč celým svetom.

Najmä účasť Iránu vyvolávala diskusie ešte pred začiatkom turnaja. USA už koncom roka 2025, pred žrebovaním základných skupín, odmietli udeliť víza niektorým členom iránskej delegácie. Irán mal pritom všetky tri zápasy základnej skupiny odohrať na americkom území. Objavili sa preto pochybnosti, či reprezentácia vôbec na turnaj pricestuje. Keď sa začiatkom marca v Atlante stretli zástupcovia kvalifikovaných krajín na plánovacom mítingu FIFA, jedno miesto zostalo prázdne. Irán, ktorý si paradoxne zabezpečil účasť na šampionáte ako jeden z prvých, na stretnutie nepríšiel.

Organizátori museli riešiť aj bezpečnostnú situáciu v Mexiku, kde sa prípravy na turnaj prelínali s bojom proti organizovanému zločinu. Zabitie jedného z popredných predstaviteľov drogového kartelu premenilo začiatkom roka 2026 ulice Guadalajary na bojovú zónu. Práve toto mesto malo už o niekoľko mesiacov privítať desaťtisíce fanúšikov z celého sveta. Hostiteľské mestá preto výrazne investovali do bezpečnostných technológií, monitorovacích systémov aj posilnenia policajných zložiek.

Futbal a politika

Predstava, že futbal možno úplne oddeliť od politiky, sa počas histórie majstrovstiev sveta opakovane ukazovala ako ilúzia. Už druhý šampionát v Taliansku v roku 1934 využil režim Benita Mussoliniho ako nástroj propagandy. Argentínsky turnaj v roku 1978 sa odohrával počas vojenskej diktatúry a majstrovstvá v Rusku či Katare sprevádzali diskusie

Fotografie nezvestných v uliciach Guadalajary

Prezident FIFA Gianni Infantino ukazuje svetovú trofej prezidentovi USA Donaldovi Trumpovi

o ľudských právach a politickom obraze hostiteľských krajín. Svetový šampionát bol vždy viac než len futbalovým turnajom. Odrážal dobu, v ktorej sa odohrával.

Rok 2026 nebol výnimkou. Napätie zvyšovala skutočnosť, že hlavným hostiteľom boli USA, ktoré sa aktívne angažovali vo viacerých medzinárodných konfliktoch, zatiaľ čo medzi účastníkmi turnaja figurovali aj krajiny zapojené do ozbrojených sporov. Politické udalosti tak šampionát sprevádzali bez ohľadu na snahu organizátorov udržať pozornosť predovšetkým na futbale.

Pred turnajom sa objavovali aj obavy z možných protestov na štadiónoch, najmä v súvislosti s domácou politikou USA a osobou prezidenta Donalda Trumpa. Otázkou zostávalo, ako by na prípadné demonštrácie reagovali bezpečnostné zložky a či sa najväčšie športové podujatie sveta nestane aj priestorom na vyjadrenie spoločenských a politických postojov.

S postavením USA úzko súvisela aj osoba prezidenta FIFA Gianniho Infantina. V mesiacoch pred šampionátom sa opakovane objavoval po boku Donalda Trumpa a počas decembrového žrebu vo Washingtone mu udelil vôbec prvú Cenu FIFA za mier. Tento krok vyvolal kritiku časti médií, futbalových osobností aj politických komentátorov a opätovne otvoril otázku, kde sa končí diplomacia potrebná na organizáciu globálneho turnaja a kde sa začína politická angažovanosť vedenia svetového futbalu.

Napriek všetkým sporom sa pozornosť s blížiacim sa úvodným zápasom postupne presúvala tam, kam FIFA chcela – na ihrisko. Pred prvým hvizdom však bolo zrejmé jedno: majstrovstvá sveta 2026 sa nebudú odohrávať mimo udalostí okolitého sveta. Futbal mal na niekoľko týždňov spojiť 48 krajín. Svet, z ktorého na šampionát prichádzali, však zostával rozdelený.

Veľa polarizujúcich a konfrontačných výrokov pochádzalo najmä od amerického prezidenta Donalda Trumpa, ktorý si svojimi výrokmi pred šampionátom pohneval aj oboch susedov – spoluorganizátorov šampionátu.

Nový formát majstrovstiev sveta

Majstrovstvá sveta vo futbale sa od svojho vzniku v roku 1930 neustále vyvíjali. Menili sa pravidlá, pribúdali nové kontinenty, rozširoval sa počet účastníkov a turnaj postupne rástol spolu s popularitou futbalu. Jedna z najvýznamnejších zmien však prišla až v januári 2017, keď Rada FIFA schválila rozšírenie záverečného turnaja z 32 na 48 reprezentácií.

Spočiatku nebolo jasné, ako bude nový šampionát vyzerať. Uvažovalo sa o viacerých variantoch vrátane šestnástich trojčlenných skupín, od tohto modelu napokon FIFA upustila. Definitívnu podobu turnaja schválila až v roku 2023. Na majstrovstvách sveta 2026 sa tak prvýkrát predstavilo 48 futbalových reprezentácií rozdelených do dvanástich štvorčlenných skupín. Do vyraďovacej fázy postúpili prvé dva tímy z každej skupiny a doplnilo ich osem najúspešnejších mužstiev z tretích miest.

Rozšírenie turnaja prinieslo nielen väčší počet účastníkov, ale aj výrazne dlhší program. Počet zápasov vzrástol zo 64 na 104, čím sa šampionát stal najväčším futbalovým podujatím v histórii. Zároveň otvoril dvere reprezentáciám, ktoré by sa podľa pôvodného formátu na svetový šampionát pravdepodobne nikdy nedostali.

Čísla znamenajú počty účastníkov za jednotlivé konfederácie

Trionda
Oficiálnou zápasovou loptou pre svetový šampionát vo futbale 2026 bola inteligentná lopta Trionda od spoločnosti Adidas. Vyznačuje sa inovatívnou štruktúrou so štyrmi panelmi, špeciálnou textúrou pre stabilitu letu za každého počasia a integrovanou technológiou pre systém VAR. Má v sebe zabudovaný vysoko citlivý senzor, ktorý sníma dáta o každom kontakte s hráčom a okamžite ho posiela do centrály VAR.

Maskotmi svetového šampionátu sa stali tri zvieracie postavičky a každá z nich reprezentovala jednu z hostiteľských krajín – Zaya (jaguár) Mexiko, Clutch (orol) USA a Maple (los) Kanadu.

Spravodlivé zastúpenie kontinentov?

Rozšírenie majstrovstiev sveta zásadne zmenilo pomer síl medzi jednotlivými konfederáciami. Najvýraznejšie si polepšili Afrika a Ázia, zatiaľ čo Európa získala vzhľadom na nárast celkového počtu účastníkov podstatne menší podiel nových miest – len 16. Pritom v rebríčku FIFA TOP 48, ktorý vyšiel pred šampionátom, mala Európa 25 krajín. Nový systém nebol iba matematickou zmenou. Otvoril starú otázku, čo vlastne majstrovstvá sveta predstavujú: turnaj najlepších reprezentácií planéty alebo čo najširšie zastúpenie krajín svetového futbalu? FIFA sa rozšírením na 48 tímov jednoznačne priklonila k druhej možnosti.

FIFA tento krok odôvodňovala snahou o väčšiu globálnu reprezentatívnosť a rozvoj futbalu vo všetkých častiach sveta. Je nepochybné, že viac krajín dostalo historickú príležitosť predstaviť sa na najväčšom futbalovom fóre. Zároveň však nemožno prehliadnuť ani druhý rozmer celej zmeny. Väčší počet účastníkov znamená pre jednotlivé národné zväzy vyššie finančné príjmy z účasti na šampionáte a zároveň posilňuje postavenie konfederácií, ktoré združujú najväčší počet členských krajín. Práve tieto konfederácie pritom zohrávajú významnú úlohu pri rozhodovaní vo FIFA.

Otázkou preto zostáva, či nové rozdelenie miest dostatočne odráža skutočnú športovú silu jednotlivých kontinentov. Z pohľadu množstva futbalových odborníkov ide o zápornú odpoveď a predovšetkým UEFA ostro kritizovala kvalifikačné pravidlá. Majstrovstvá sveta by mali byť predovšetkým stretnutím najlepších reprezentácií planéty a tie sa v prevažnej miere grupujú práve z Európy. Nielen historicky, ale aj v súčasnosti. Práve kvalita turnaja bola vždy jednou z hodnôt svetového šampionátu a rozšírením turnaja na 48 účastníkov sa táto výnimočnosť stratila. Formát s 32 účastníkmi lepšie spájal športovú kvalitu s prestížou turnaja a predstavoval vyváženejší model svetového šampionátu.

Konfederácia	MS 2022	MS 2026
Európa – UEFA	13	16
Afrika – CAF	5	10
Ázia – AFC	5	9
Južná Amerika – CONMEBOL	4	6
Severná a Stredná Amerika – CONCACAF	4	6
Oceánia – OFC	1	1